

พลเมืองเด็ก : การลงทุนที่คุ้มค่า

วิจารณ์ พานิช

นายกสภามหาวิทยาลัยมหิดล

pvicharn@gmail.com

www.gotoknow.org/blog/council

www.gotoknow.org/blog/ThaiKM

สังคมที่ดีสร้างได้ แต่ไม่ใช่วิธีปัจจุบัน

จับที่ Equity ในสังคม
และในเด็ก

เพิ่มศักยภาพคนไทยตลอดชีวิต
เป็นกำลังพัฒนาบ้านเมือง

HPA Axis เข้มแข็ง
การศึกษาสร้างผู้นำ
สื่อสร้างสรรค์

การเมือง evidence-based
กระจายอำนาจ
เรียนรู้จากการปฏิบัติ
ผลิตโดยแรงงานมีฝีมือ

HPA Axis อ่อนแอ
กศ. สร้างผู้ตาม
สื่อมอมเมา

การเมืองมอมเมา
กระจุกอำนาจ
เรียนรู้จากการอบรม
ผลิตโดยแรงงานไร้ฝีมือ

ปัจจัยบวก

หลุดพ้นกับดัก
รายได้ปานกลาง

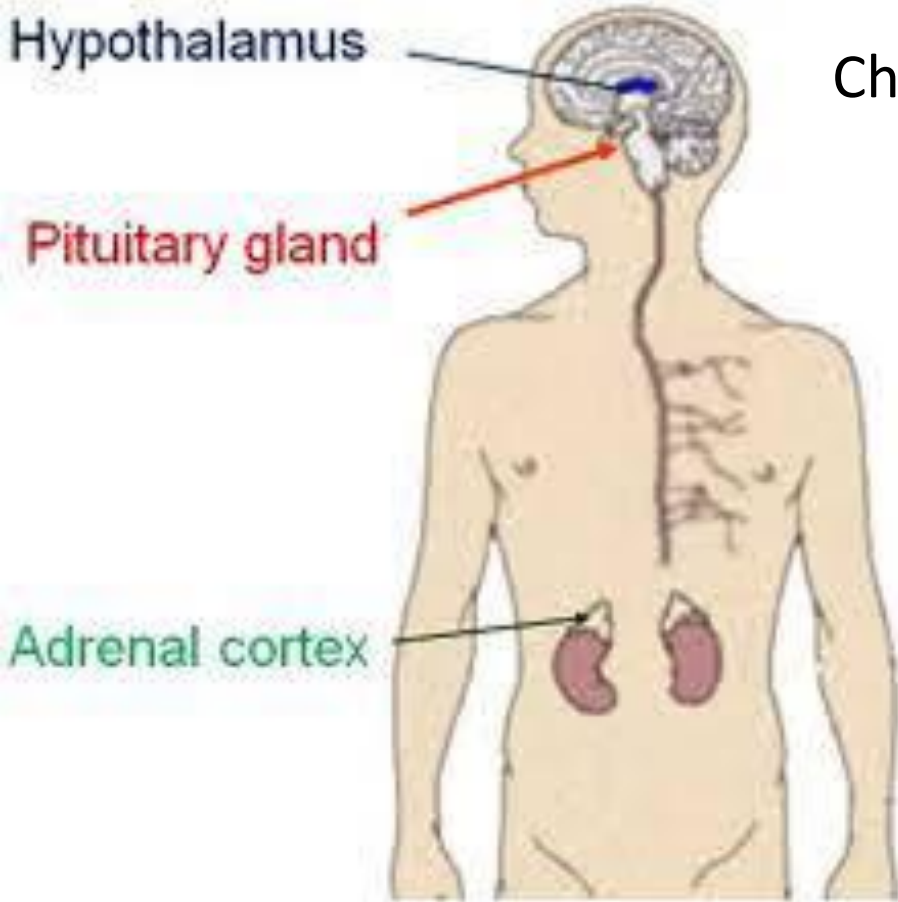
การพัฒนาคน : สภาพัฒนา ๒๖ ก.ย. ๕๗

ปัจจัยลบ

บั่นทอนศักยภาพคนไทยตลอดชีวิต

ความเหลื่อมล้ำทางสังคม

HPA Axis

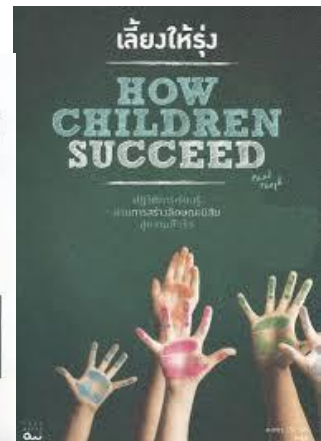
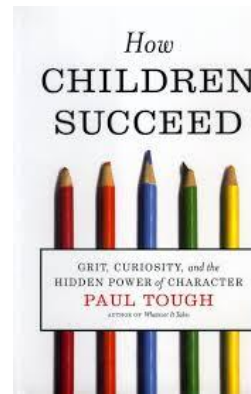
Chronic stress → HPA Hyperactivity

ปิดสวิตช์ HPA

Impaired Executive Function Development

สมาธิจดจ่อ รู้จักรอคอยสิ่งที่ดีกว่า
บังคับใจตนเองได้ ไม่ก้าวร้าว มุมนานะ
ไม่ย่อท้อ มองโลกในแง่ดี รู้ผิดชอบ
ชั่วดี ความสามารถปรับตัว
ลักษณะนิสัย

บั่นทอนตั้งแต่ในครรภ์มารดา วัยทารก เด็กเล็ก
และตลอดชีวิต

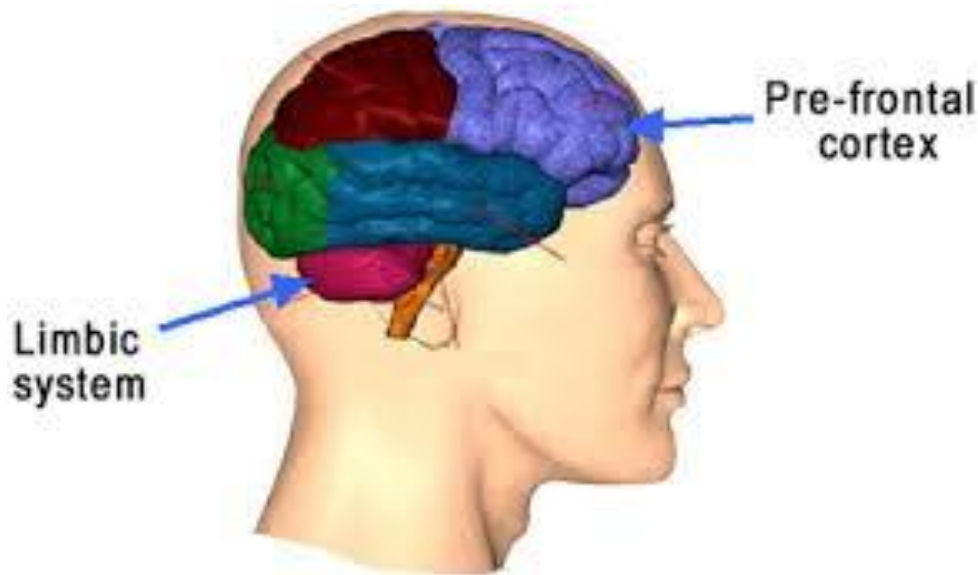
Sigmund Freud : พฤติกรรมมนุษย์ไม่ได้อยู่ที่เหตุผล

แต่อยู่ที่จิตใต้สำนึก

การฝึกพฤติกรรม เป็นการฝึกความสัมพันธ์

Pre-frontal cortex - Limbic system

ให้ L ทำงานตามที่ตกลงกับ P ไว้ก่อนแล้ว

ทำให้สมองสัตว์เลื้อยคลานเชิง
ทำตามการฝึกของสมองมนุษย์
EF แข็งแรง

คนที่ HPA Axis อ่อนแอ ฝึกยาก
การศึกษาที่เร็วไม่ได้ฝึก

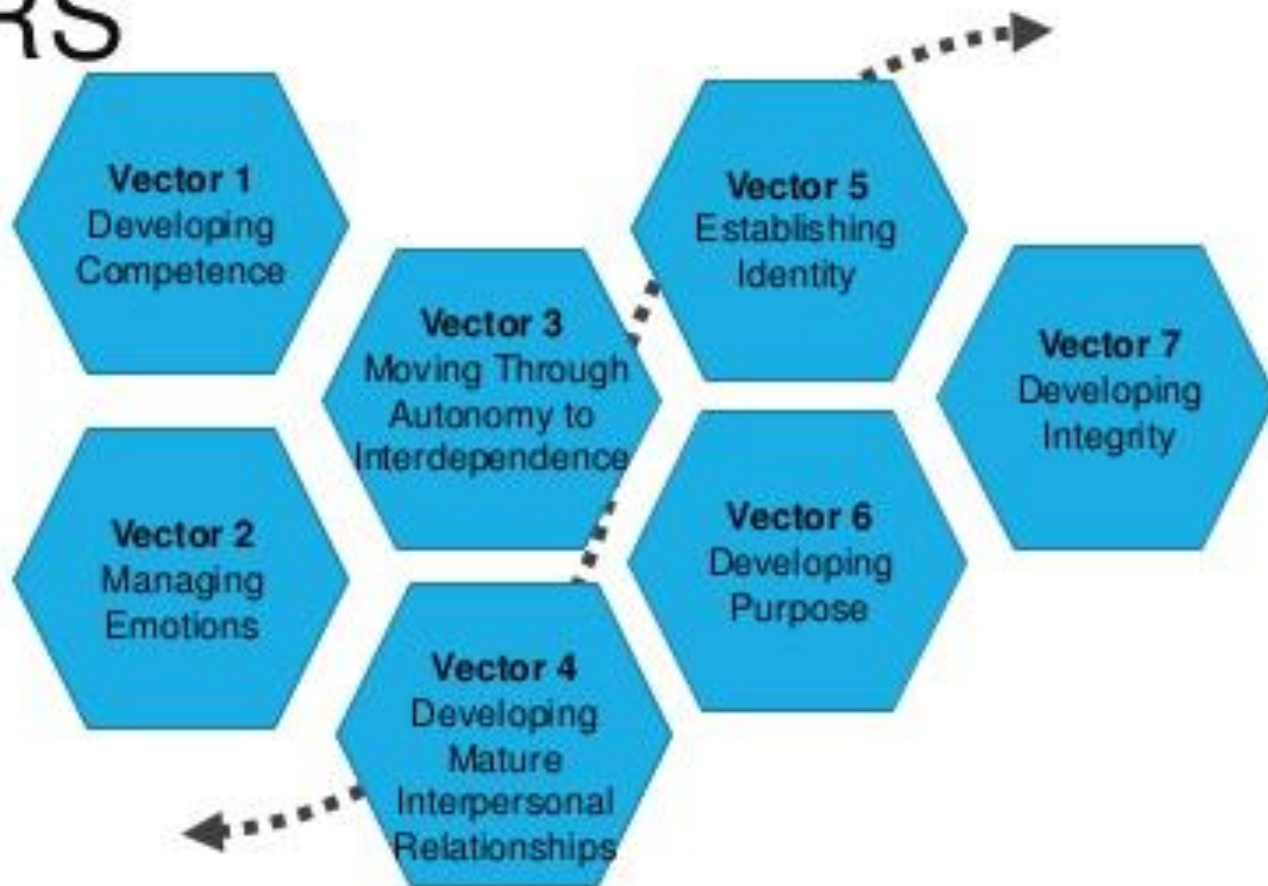
เปลี่ยนระบบการศึกษา

ยกเครื่องครั้งใหญ่

รวมทั้งเปลี่ยนเป้าหมายการศึกษา

- จากเรียนเพื่อสอบ เป็นเรียนเพื่อพัฒนารอบด้าน
- ทั้ง Cognitive และ Non-cognitive Development (ลักษณะนิสัย)
- พัฒนาพหุปัญญา, 21st Century Skills

CHICKERING'S SEVEN VECTORS

การศึกษาที่ไม่พัฒนา

เป้าหมายในชีวิต

อัตตลักษณ์

Mastery Learning

EF

วัยรุ่น

เกม

ติดยา

ตั้งครรภ์

ฯลฯ

พัฒนา
คน
ด้วย

เปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้

เป็น
Active
Learning

- จากรับถ่ายทอดความรู้สำเร็จรูป
- เป็นฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างความรู้ขึ้นภายในตน จากผัสสะของตน แล้วใคร่ครวญไตร่ตรอง (Reflection/AAR)
สอบทานกับทฤษฎี/ตำรา **เรียนแล้วรู้จริง (Mastery Learning)**
- ใคร่ครวญไตร่ตรองเชิงจิตวิญญาณด้วย
- ใคร่ครวญไตร่ตรองรวมหมู่ (Collective Reflection)
เชื่อกันเอง > ครู ตำรา ... ฝึกภาวะผู้นำ

Constructionism

Transformative Learning

เปลี่ยนวัฒนธรรมการศึกษา

การจัดการระบบ

- จากเอาใจใส่เฉพาะเด็กเก่ง
- สู้จัดให้ นร. ทุกคน^{บรรลุ} Mastery Learning, พัฒนา EF
- ป้องกัน การออกกลางคัน ทิดยา ตั้งครรภ์วัยรุ่น
- ตัวอย่างฟินแลนด์
- เปลี่ยนนิยามของ “คุณภาพการศึกษา” ...

Competency-based ไม่ใช่ Grade-based

เรียนรู้จากฟินแลนด์

โรงเรียนรุ่งอรุณ ๒ ก.ย. ๕๗

ไม่คัดเด็ก

ร้อยละ ๗๐ ของ นร.
ในระบบ กศ. ภาค
บังคับ ๕ ปี
ผ่านระบบช่วยเหลือ

นโยบายการเรียนรู้ของคนทั้งประเทศ

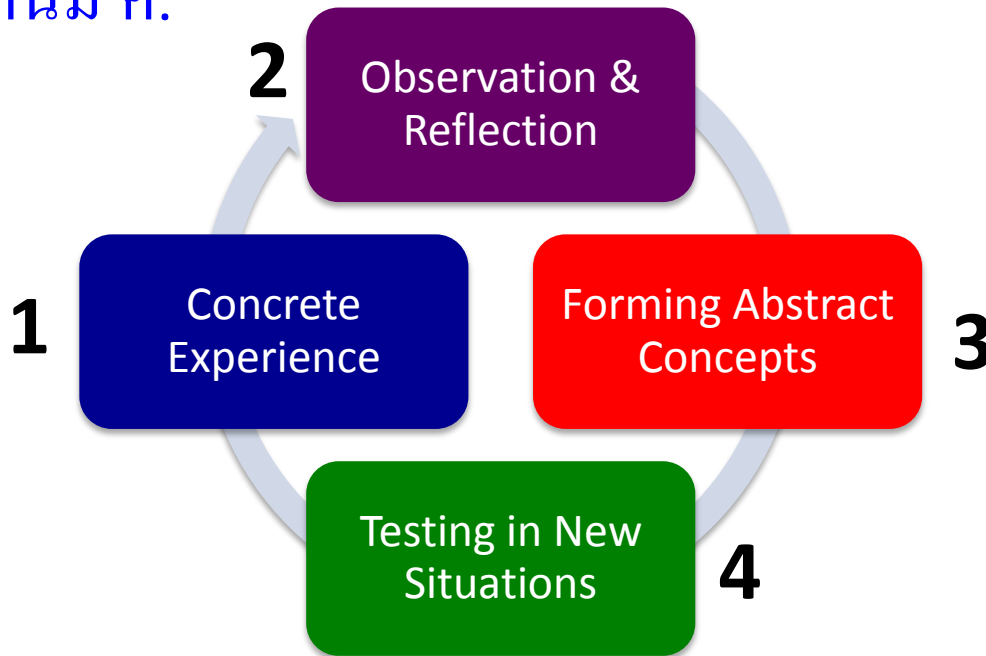
มาตรการด้านการพัฒนาคน

การเรียนรู้ตลอดชีวิต

เรียนทุกด้าน

- เรียน ณ จุดทำงาน > ฝึกอบรม (90 : 10)

คนทำงานมี ค.

ครู (PLC)
ข้าราชการ
เอกชน
ชาวบ้าน

ปัญญาปฏิบัติ

(Phronesis)

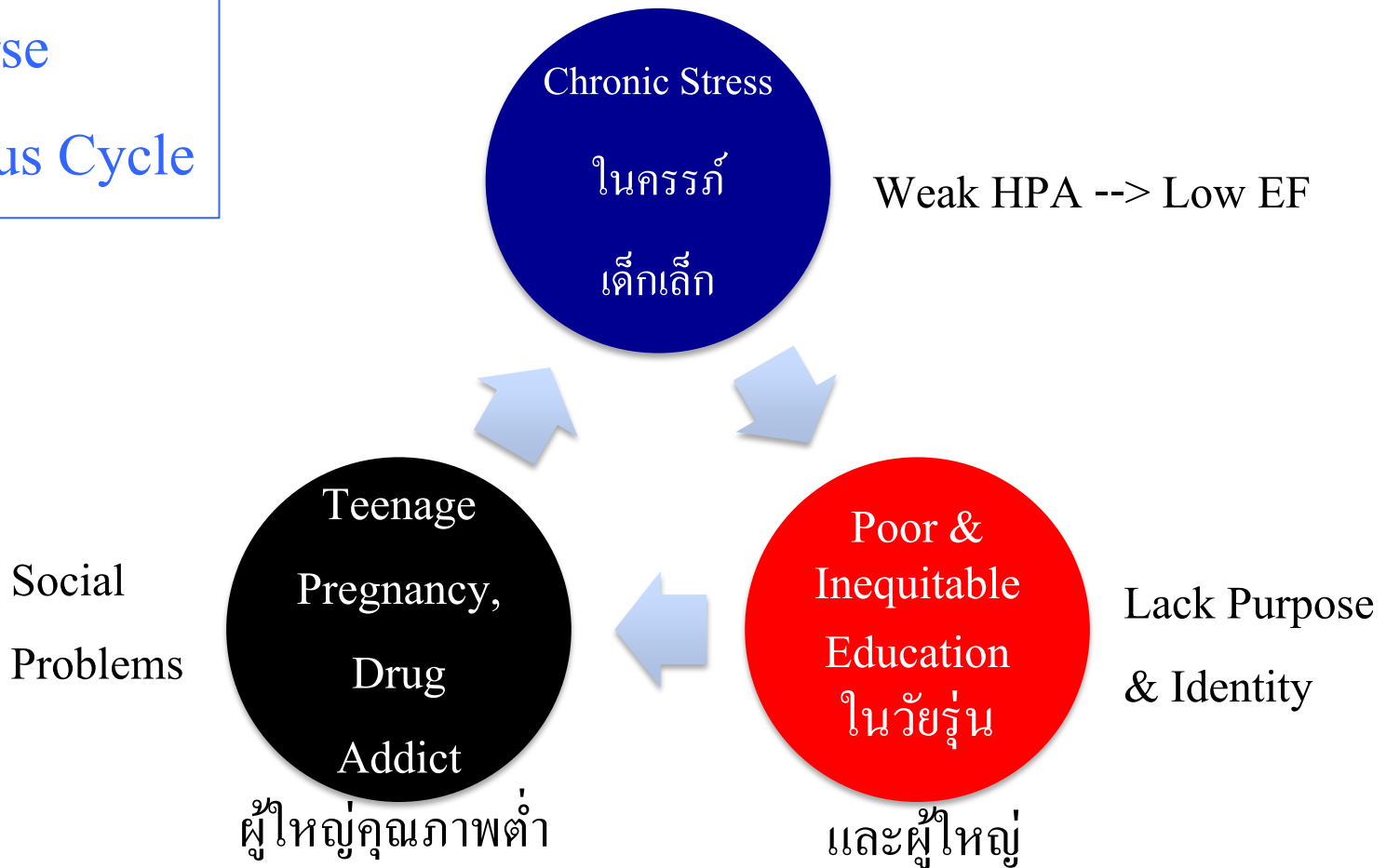
ภาวนามยปัญญา

ลปรร. ผ่าน
ระบบ ไอที

Adult Learning

สรุป การดูแลพลเมืองเด็ก

Reverse
Vicious Cycle

พลเมืองเด็ก การลงทุนที่คุ้มค่า

จับที่ Equity ในสังคม
และในเด็ก